

عفونت آدنوویروس

آدنوویروس‌ها تعدادی از ویروس‌ها هستند که می‌توانند مخاط مجاری تنفسی، چشم‌ها، دستگاه گوارش (روده‌ها) و دستگاه ادراری را آلوده کنند.

این عفونت می‌تواند کودکان را در هر سنی تحت تاثیر قرار دهد اما بیشتر در کودکان قبل از ۱۰ سالگی و بویژه سال اول زندگی رخ می‌دهد.

مشکلات سیستم تنفسی ناشی از این ویروس‌ها معمولاً در فصول سرد و درگیری چشمی بیشتر در فصل تابستان دیده می‌شود.

بعضی اوقات در مراکز نگهداری کودکان (مهد کودک‌ها) و مدارس، همه‌گیری عفونت‌های تنفسی و اسهال با این ویروس‌ها دیده می‌شود.

علائم و نشانه‌ها:

بسته به این که کدام قسمت از بدن تحت تاثیر قرار بگیرد علائم و نشانه‌های عفونت با آدنوویروس‌ها متفاوت است:

عفونت دستگاه تنفس:

این عفونت اکثراً به صورت تب همراه با علائم شبیه آنفولانزا می‌باشد، این علائم شامل: فارنژیت (التهاب حلق و گلو درد)، رینیت (التهاب مخاط‌های بینی، احتقان و آبریزش از بینی)، سرفه و تورم غدد لنفاوی گردنی می‌باشد.

بعضی وقت‌ها عفونت تنفسی ناشی از این ویروس می‌تواند منجر به عفونت گوش میانی (تب، گوش درد، خروج ترشح چرکی از گوش) شود.

در بعضی مواقع هم که زیاد شایع نمی‌باشد، آدنوویروس‌ها بر مجاری تنفسی تحتانی تاثیر می‌گذارند و سبب برونشیت (سرفه خلطی)، کroup (سرفه خشک و خشن و صدادار و گرفتگی صدا) و یا پنومونی ویروسی (تنگی نفس، تنفس تند، سیاه شدن لب‌ها) می‌شوند. این وضعیت در شیرخواران کم سن و سال می‌تواند منجر به بیماری شدید شود.

آدنوویروس‌ها همچنین می‌توانند سرفه‌های خشک، خشن و صدادار تولید کنند که شبیه سیاه‌سرفه است.

عفونت دستگاه گوارش:

این عفونت بصورت التهاب در معده، روده بزرگ و کوچک است. علائم آن شامل: اسهال آبکی، استفراغ، سردرد، تب و کرامپ‌های شکمی (دل‌درد) می‌باشد.

عفونت‌های سیستم ادراری-تناسلی :

عفونت مجاری ادراری می‌تواند باعث تکرر ادرار، سوزش ادرار، درد در حین دفع ادرار و یا وجود خون در ادرار شود، این وضعیت معمولا خودبخود بر طرف می‌شود.

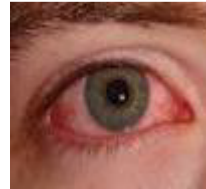
عفونت چشم :

التهاب ملتحمه (کونژکتیویت): در این حالت تورم خفیف مخاط‌های پوشاننده چشم و سطح داخلی پلک دیده می‌شود. علائم آن شامل: قرمزی چشم‌ها، ترشحات چرکی و خونابه‌ای از چشم، اشک ریزش و احساس وجود جسم خارجی در چشم می‌باشد.

تب حلقی ملتحمه‌ای (فارنگوکونژکتیوال): این بیماری زمانی رخ می‌دهد که آدنووایروس هم بر چشم و هم بر مجاری تنفسی تاثیر بگذارد. علائم آن به صورت قرمزی شدید چشم‌ها و گلودرد شدید می‌باشد که بعضی اوقات توام با تب، آبریزش و احتقان بینی و تورم غدد لنفاوی گردنی می‌باشد.

التهاب قرنیه و ملتحمه (کراتوکونژکتیویت):

عفونت شدیدتر چشمی است که هم ملتحمه چشم‌ها (مخاط پوشاننده سطوح داخلی پلک‌ها و قسمت قدامی صلبیه) و هم قرنیه (قسمت شفاف و محدب چشم) را درگیر می‌کند. این نوع از عفونت آدنووایروس بسیار واگیردار است و بیشتر در بچه‌های بزرگتر و بزرگسالان رخ می‌دهد و باعث قرمزی چشم‌ها، ترس از نور (ناراحتی چشم‌ها هنگامی که در معرض تابش نور قرار می‌گیرد) تاری دید، اشک ریزش و درد چشم می‌شود.

راه‌های سرایت آدنووایروس:

آدنووایروس‌ها بسیار مسری هستند، بنابراین در محل‌های تماس بسته مانند مراکز نگهداری بچه‌ها (مهد کودک‌ها)، مدارس، بیمارستان‌ها و کمپ‌های تابستانی، انتقال آنها رایج است.

انواع آدنووایروس‌هایی که باعث عفونت‌های تنفسی می‌شوند از طریق ترشحات تنفسی (سرفه یا عطسه) به دیگران منتقل می‌شوند، این ویروس‌ها می‌توانند بر روی سطوح مختلف برای مدت طولانی باقی بمانند. بنابراین انتقال آنها می‌تواند از طریق دست زدن به سطوح آلوده مانند اشیاء و مبلمان منزل صورت پذیرد.

انواع آدنووایروس‌ها که باعث عفونت دستگاه گوارش می‌شوند معمولا از طریق مدفوع آلوده به سایرین انتقال پیدا می‌کند. این ویروس‌ها می‌توانند از طریق آب یا غذای آلوده منتشر شوند. خوردن غذای آلوده شده توسط مگس‌های خانگی و خوب شسته نشدن دست‌ها (بعد از استفاده از توالت، قبل از تهیه و خوردن غذا و یا پس از دست زدن به پوشک کشیف) نیز می‌تواند باعث منتقل شدن اشکال گوارشی بیماری شود. انتقال غیر مستقیم از طریق دست زدن به سطوح آلوده مانند اسباب بازی مشترک بین کودکان، اشیاء و مبلمان منزل نیز می‌تواند ایجاد شود.

انواع آدنووایروس که باعث درگیری چشم می‌شود، بوسیله آب (دریاچه‌ها و استخرهای شنا)، تماس با وسایل مشترک مانند حوله یا اسباب بازی و لمس اشیاء آلوده منتقل می‌شود.

پس از ورود آدنووایروس به بدن انسان علائم بیماری معمولاً از ۲ روز تا ۲ هفته بعد از ورود ویروس به بدن بروز پیدا می‌کند.

درمان:

بیماری آدنووایروسی اغلب با علائمی بروز می‌کند که مشابه با عفونت‌های باکتریایی می‌باشد، اما برخلاف عفونت‌های باکتریایی که نیاز به درمان با آنتی‌بیوتیک‌ها دارند، این داروها تاثیری بر آدنووایروس‌ها ندارد.

عفونت آدنووایروسی معمولاً نیازی به بستری شدن در بیمارستان ندارد و خودبخود بهبود پیدا می‌کند. در بعضی موارد که درگیری دستگاه گوارش در کودکان کم سن و سال رخ می‌دهد ممکن است بدلیل استفراغ مکرر و یا جبران کم آبی ناشی از اسهال شدید نیاز به بستری در بیمارستان وجود داشته باشد. در بعضی موارد نیز عفونت ریه در شیرخواران کم سن و سال باعث بستری شدن شیرخوار می‌شود.

آنتی‌بیوتیک‌ها نمی‌توانند عفونت‌های ویروسی را درمان کنند بنابراین بهتر است که از استفاده از آنها در عفونت‌های آدنووایروسی اجتناب شود.

مهمترین کاری که لازم است در این بیماری انجام شود این است که کودک استراحت کافی داشته باشد. اگر کودک شما دارای عفونت تنفسی باشد، دریافت مایعات اضافی کمک کننده می‌باشد. استفاده از دستگاه بخور (بخارساز) ممکن است با کاهش احتقان بینی کمک کند تا کودک راحت‌تر باشد. اگر تمیز و خشک کردن دستگاه بخور بطور کامل و هر روز انجام شود از آلودگی باکتریایی پیشگیری می‌کند. اگر کودک سن کمتر از ۶ ماه داشته باشد ممکن است نیاز باشد که بینی کودک با قطره نمکی بینی (سالین) و پوآر تمیز شود.

در درمان عفونت تنفسی این بیماران نبایستی داروهای ضد سرماخوردگی و ضد سرفه را بدون دستور پزشک به کودک داد. برای برطرف شدن تب می‌توان از استامینوفن به مقداری که دکتر توصیه می‌کند استفاده کرد. بهر حال قرص آسپرین نبایستی به کودک داده شود چرا که خطر سندرم ری که یک بیماری تهدید کننده حیات است را ایجاد می‌کند.

اگر کودک شما اسهال یا استفراغ دارد برای جلوگیری از، ازدست دادن آب بدن دریافت مایعات خوراکی را طبق نظر پزشک افزایش دهید.

برای برطرف شدن علائم التهاب ملتحمه، از کمپرس گرم یا طبق توصیه پزشک از پماد یا قطره چشمی استفاده کنید.

طول درمان:

بیشتر عفونت‌های آدنووایروسی دوره طولانی‌تری از عفونت‌های ویروسی دیگر دارند و کودکان می‌توانند تا چند هفته دارای علائم بیماری باشند.

هیچ راهی برای پیشگیری کامل از عفونت با این ویروس‌ها در کودکان وجود ندارد. جهت پیشگیری از گسترش آن، والدین و دیگر مراقبین باید به شستن مکرر دستها تشویق شوند و کودک مبتلا به آدنووایروس تا برطرف شدن علائم از سایر کودکان جدا شود.

روش دست شستن

در صورت مشاهده علائم زیر مجدداً به پزشک مراجعه نمایید:

- اگر تب کودک بیشتر از چند روز طول کشید.
- به نظر برسد علائم بعد از یک هفته بدتر شده است.
- کودکان دچار تنگی نفس شود.
- هر گونه ورم و قرمزی اطراف چشم که شدید و دردناک باشد.
- کودکان علائم کم آبی داشته باشد بطوریکه ظاهر خسته و بی حال یا فاقد انرژی داشته باشد، ادرار و اشک کم شده باشد و یا خشکی دهان یا چشمان فرورفته داشته باشد.

منابع:

Available in:

۱. [www.healthy children.org/.../infection/.../Adenovirus-infection.aspx](http://www.healthychildren.org/.../infection/.../Adenovirus-infection.aspx)

Feb 2014...American Academy of Pediatrics(AAP)

۲. www.kidshealth.org/parent/infections/lung/adenovirus.html

تهیه کنندگان:

۱. دکتر سید ناصرالدین مصطفوی (فوق تخصص بیماریهای عفونی اطفال)، استادیار دانشکده پزشکی اصفهان

۲. فریبا ایزدی (کارشناس پرستاری)، مسئول آموزش به بیمار، بیمارستان آموزشی درمانی کودکان حضرت امام حسین (ع)